

P.Z. br. 569

HRVATSKI SABOR

KT.ASA: 022-03/19-01/13

URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 7. veljače 2019.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. a u svezi članka 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe protiv trgovanja ljudskim organima***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 7. veljače 2019. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, dr. sc. Kristiana Turkalja, mr. sc. Josipa Salapića i Juru Martinovića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Ivana Crnčeca, pomoćnika ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-11/90

Urbroj: 50301-25/06-19-6

Zagreb, 7. veljače 2019.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe protiv trgovanja ljudskim organima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe protiv trgovanja ljudskim organima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, dr. sc. Kristiana Turkalja, mr. sc. Josipa Salapića i Juru Martinovića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Ivana Crnčeca, pomoćnika ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE VIJEĆA EUROPE
PROTIV TRGOVANJA LJUDSKIM ORGANIMA**

Zagreb, veljača 2019.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE VIJEĆA EUROPE PROTIV TRGOVANJA LJUDSKIM ORGANIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe protiv trgovanja ljudskim organima, sadržana je u članku 140. stavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja

Postojanje neovlaštene trgovine ljudskim organima na svjetskoj razini u svrhu presađivanja poznata je činjenica koja dovodi do opasnosti za zdravlje pojedinaca, ugrožava zdravlje u cjelini, predstavlja kršenje temeljnih prava i sloboda čovjeka, te se protivi ljudskom dostojanstvu. U borbi protiv navedene kaznene djelatnosti, na međunarodnoj razini usvojeni su međunarodni ugovori, kao i propisi na nacionalnoj razini.

Protokol za sprječavanje, suzbijanje i kažnjavanje krijumčarenja ljudi, posebice žena i djece, kojim se dopunjuje Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta, sastavljen u New Yorku 15. studenoga 2000. godine (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 14/02), kao i Konvencija Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima, sastavljena u Varšavi 16. svibnja 2005. godine (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 7/07), kojih je Republika Hrvatska stranka, sadrže odredbe kojima se kriminalizira trgovanje ljudima u svrhu uzimanja organa.

Konvencija o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije i medicine: Konvencija o ljudskim pravima i biomedicini, sastavljena u Oviedu 4. travnja 1997. godine (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 13/03), koje je Republika Hrvatska stranka, u članku 21. propisuje da ljudsko tijelo i njegovi dijelovi, kao takvi, ne smiju biti izvor novčane dobiti.

Člankom 22. Dodatnog protokola uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije i medicine u vezi presađivanja organa i tkiva ljudskog porijekla, sastavljenog u Strasbourgu 24. siječnja 2002. (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 13/03), kojeg je Republika Hrvatska također stranka, zabranjuje se trgovanje organima i tkivom. U skladu s člankom 26. navedenog Dodatnog protokola, stranke su dužne propisati odgovarajuće kazne koje će se primijeniti u slučaju kršenja odredaba iz Dodatnog protokola.

Konvencija Vijeća Europe protiv trgovanja ljudskim organima, sastavljena u Santiagu de Compostela, (Španjolska) 25. ožujka 2015. godine (u daljnjem tekstu: „Konvencija“), stupila je na snagu 1. ožujka 2018. godine. Dosad su 24 države potpisale Konvenciju, dok je 6

država članica Vijeća Europe (Republika Albanija, Republika Malta, Češka Republika, Kraljevina Norveška, Portugalska Republika i Republika Moldova) strankama Konvencije.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 31. listopada 2018. godine donijela Odluku o pokretanju postupka za sklapanje Konvencije.

Svrha ove Konvencije jest sprječavanje i borba protiv trgovanja ljudskim organima inkriminacijom određenih djela, zaštita prava žrtava kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom, olakšavanje suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini u mjerama suzbijanja trgovanja ljudskim organima, kao i mjere prevencije na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Republika Hrvatska već je stranka srodnih međunarodnih ugovora, kako je navedeno. Ministarstvo zdravstva ukazalo je Ministarstvu pravosuđa na činjenicu da Republika Hrvatska (uz Španjolsku) uživa status vodeće zemlje u svijetu prema broju darivanih i presađenih organa. Planirano je stoga da jedan od prioriteta u području zdravstva za vrijeme predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem EU-a u prvoj polovini 2020. godine bude transplantacija organa, pa je u tom kontekstu važno da Republika Hrvatska što prije postane strankom i ove Konvencije.

Stalni predstavnik Republike Hrvatske pri Vijeću Europe, veleposlanik Miroslav Papa, 29. studenoga 2018. godine, u ime Republike Hrvatske, potpisao je Konvenciju.

Republika Hrvatska već ima nacionalni kazneno pravni okvir u suzbijanju trgovine ljudskim organima. U članku 106. Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15 – ispravak, 101/17 i 118/18) sankcionirano je kazneno djelo: „Trgovanje ljudima“. Jedan od razloga trgovanja ljudima u navedenom članku je i uzimanje dijelova tijela osobe koja je objekt ovog kaznenog djela. U članku 107. Kaznenog zakona sankcionirano je kazneno djelo: „Trgovanje dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima“, a u članku 182.: „Nedozvoljeno uzimanje i presađivanje dijelova ljudskog tijela“. Izmjenama Kaznenog zakona od 14. prosinca 2018. (Narodne novine, broj 118/18.) dovršeno je usklađivanje kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske s Konvencijom.

Nadalje, Republika Hrvatska ima jasno definiran, transparentan te učinkovit Nacionalni transplantacijski program kojim se, među rijetkima u svijetu, uspješno odgovorilo na najveći izazov u području transplantacijske medicine – globalno prisutni nedostatak organa. Naime, zahvaljujući uspješnom modelu darivanja i presađivanja organa baziranom na najvišim etičkim standardima, pacijenti u Republici Hrvatskoj imaju osiguranu dostupnost metode liječenja presađivanjem organa, u rekordno kratkom vremenu.

Upoznavanjem zdravstvenih djelatnika i šire javnosti s razmjerima ovog problema planira se podići svijest o važnosti i odgovornosti zdravstvenih djelatnika i šire javnosti u prepoznavanju i dojavu „neetične“ prakse te uspostaviti učinkovite mehanizme za prevenciju, rano prepoznavanje i izvješćivanje o pojavnosti takve prakse.

U suradnji između Ministarstva pravosuđa, Ministarstva zdravstva i Ministarstva unutarnjih poslova potrebno je osnažiti mehanizme međuresorne suradnje i povezivanja svih koji sudjeluju u prepoznavanju, izvještavanju, istrazi, sprječavanju i progonu počinitelja trgovine ljudskim organima, kao i pružanju zaštite žrtvama kaznenih djela vezanim na trgovanje ljudskim organima.

b) Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Ovim se Zakonom potvrđuje Konvencija, kako bi njezine odredbe u smislu članka 141. Ustava Republike Hrvatske postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Konvencijom se predviđa inkriminacija sljedećih radnji: protupravno uzimanje ljudskih organa; korištenje protupravno uzetih organa za svrhe usađivanja ili druge svrhe osim usađivanja; usađivanje organa izvan domaćeg sustava presađivanja ili kršenjem osnovnih načela domaćeg prava o presađivanju; protupravno poticanje, vrbovanje, nuđenje i traženje nepripadajuće koristi; priprema, očuvanje, pohrana, prijevoz, prijenos, primitak, uvoz i izvoz protupravno uzetih ljudskih organa, te pomaganje ili poticanje i pokušaj kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom.

Nadalje, Konvencija sadrži odredbe o svrsi, području primjene i korištenju pojmova; odredbe kaznenog materijalnog prava, uz navedene inkriminacije i odredbe o nadležnosti, odgovornosti pravne osobe, sankcijama i mjerama, otegotnim okolnostima te prethodnim osudama; odredbe kaznenog postupnog prava, o pokretanju i tijeku postupka, kaznenim istragama i međunarodnoj suradnji; odredbe o mjerama zaštite, o zaštiti žrtava, položaju žrtava u kaznenom postupku, zaštiti svjedoka; odredbe o mjerama prevencije na domaćoj i međunarodnoj razini; odredbe o mehanizmu praćenja provedbe Konvencije, o Odboru stranaka i njegovim zadaćama; odredbe o odnosu prema drugim međunarodnim instrumentima; odredbe o izmjenama i dopunama Konvencije, te završne odredbe.

Republika Hrvatska će prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji kod depozitara na Konvenciju Vijeća Europe protiv trgovanja ljudskim organima priopćiti rezerve u skladu s člankom 10. stavkom 3. i člankom 10. stavkom 5.

U članku 10. Konvencije regulirana su pravila o nadležnosti za progon kaznenih djela utvrđenih Konvencijom. Budući da su pravila o nadležnosti u dijelu koji se tiče progona vlastitih državljana i osoba koje imaju prebivalište na njenom državnom području u pravnom poretku Republike Hrvatske različita od onih koja se propisuju samom Konvencijom ukazuje se potreba na te odredbe izjaviti rezerve. Izjavom rezervi na stavke 3. i 5. članka 10. Konvencije postići će se jednoobraznost u postupanju tijela kaznenog progona Republike Hrvatske neovisno o kaznenim djelima koja se progone budući će se u postupanju primjenjivati kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske i u njemu propisana rješenja o nadležnosti. Formulacija rezervi je dovoljno općenita da obuhvati i moguće izmjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske u budućnosti čime se pridonosi i pravnoj sigurnosti.

Također, u skladu s člankom 22. Konvencije, Republika Hrvatska će prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji kod depozitara na Konvenciju priopćiti izjavu da je nacionalna kontaktna točka za razmjenu informacija o trgovanju ljudskim organima u Republici Hrvatskoj Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

Nacionalni referalni sustav za suzbijanje trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj sastoji se od Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima, Operativnog tima za suzbijanje trgovanja ljudima i Nacionalnog koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima koji

je nadležan za ovu problematiku i koordinira sve aktivnosti koje uključuju rad sa žrtvama trgovanja ljudima.

Ured nacionalnog koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, slijedom navedenog određen je i kao nacionalna kontakt točka za razmjenu informacija o trgovanju ljudskim organima u Republici Hrvatskoj.

U Republici Hrvatskoj stvoren je normativni okvir koji omogućuje progon i sankcioniranje počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima te pružanje pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima. U nastojanju za stalnim poboljšanjem uspostavljenog sustava, nužno je i adekvatno unapređenje okvira, čemu će pridonijeti ratifikacija ove Konvencije.

c) Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Imajući u vidu da trgovina ljudskim organima predstavlja problem globalnih razmjera koji predstavlja izravnu prijetnju slobodi i životu pojedinca, Republika Hrvatska se potvrđivanjem ove Konvencije želi priključiti inicijativi jačanja mehanizama međunarodne suradnje na prevenciji odnosno učinkovitom sankcioniranju takve prakse.

Stav je Republike Hrvatske da samo univerzalna primjena Konvencije Vijeća Europe protiv trgovanja ljudskim organima može spriječiti da počinitelji najtežih kaznenih djela zaštićenih međunarodnim pravom ne ostanu nekažnjeni, te se stoga Republika Hrvatska zalaže da sve države članice Konvencije Vijeća Europe protiv trgovanja ljudskim organima osiguraju njenu punu implementaciju u svoja nacionalna zakonodavstva te stvore odgovarajuće mehanizme u skladu s Konvencijom, kojima će se osigurati suradnja država članica.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona sredstva su osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2019. godinu i projekcijama za 2020. i 2021. godinu u okviru razdjela 096 Ministarstva zdravstva i razdjela 110 Ministarstva pravosuđa.

IV. ZAKONI KOJIMA SE POTVRĐUJU MEĐUNARODNI UGOVORI

Temelj za donošenje ovoga Zakona nalazi se u članku 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17 i 29/18), prema kojem se zakoni kojima se, u skladu s Ustavom Republike Hrvatske potvrđuju međunarodni ugovori donose u pravilu u jednom čitanju, a postupak donošenja pokreće se podnošenjem konačnog prijedloga zakona o potvrđivanju međunarodnog ugovora.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE VIJEĆA EUROPE PROTIV TRGOVANJA LJUDSKIM ORGANIMA

Članak 1.

Potvrđuje se Konvencija Vijeća Europe protiv trgovanja ljudskim organima, sastavljena u Santiagu de Compostela 25. ožujka 2015. godine, u izvorniku na engleskom i francuskom jeziku, a koju je Republika Hrvatska potpisala 29. studenoga 2018. godine.

Članak 2.

Tekst Konvencije iz članka 1. ovoga Zakona, u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik, glasi:

Konvencija Vijeća Europe protiv trgovanja ljudskim organima

Preambula

Države članice Vijeća Europe i druge potpisnice ove Konvencije,

imajući na umu Opću deklaraciju o ljudskim pravima, koju je donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda 10. prosinca 1948. i Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (1950., ETS br. 5);

imajući na umu Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije i medicine: Konvenciju o ljudskim pravima i biomedicini (1997., ETS br. 164) i Dodatni protokol uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije i medicine u svezi presađivanja organa i tkiva ljudskog porijekla (2002., ETS br. 186);

imajući na umu Protokol za sprječavanje, suzbijanje i kažnjavanje krijumčarenja ljudi, posebice žena i djece, kojim se dopunjuje Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta (2000.) i Konvenciju Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima (2005., CETS br. 197);

uzimajući u obzir da je cilj Vijeća Europe postići veće jedinstvo među njegovim članicama;

uzimajući u obzir da trgovanje ljudskim organima predstavlja povredu ljudskog dostojanstva i prava na život te ozbiljnu prijetnju javnom zdravlju;

odlučne da u značajnoj mjeri doprinesu iskorjenjivanju trgovanja ljudskim organima uvođenjem novih djela koja dopunjuju postojeće međunarodne pravne instrumente u području trgovanja ljudima u svrhu uzimanja organa;

uzimajući u obzir da je svrha ove Konvencije sprječavanje i borba protiv trgovanja ljudskim organima, te da se provedba odredbi Konvencije u vezi s kazneno materijalnim pravom treba provoditi uzimajući u obzir njenu svrhu i načelo razmjernosti;

prepoznajući da je radi učinkovite borbe protiv globalne prijetnje koju predstavlja trgovanje ljudskim organima potrebno poticati usku međunarodnu suradnju između država članica Vijeća Europe kao i država nečlanica, sporazumjele su se kako slijedi:

Poglavlje I. — Svrhe, područje primjene i korištenje pojmova

Članak 1. - Svrhe

Svrhe ove Konvencije su:

- a) sprječavanje i borba protiv trgovanja ljudskim organima inkriminacijom određenih djela;
- b) zaštita prava žrtava djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom;
- c) olakšavanje suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini u mjerama suzbijanja trgovanja ljudskim organima.

Radi učinkovite provedbe njezinih odredaba od strane stranaka, ova Konvencija uspostavlja specifičan mehanizam praćenja.

Članak 2. - Područje primjene i korištenje pojmova

1. Ova se Konvencija primjenjuje na trgovanje ljudskim organima u svrhu presađivanja ili druge svrhe, te na druge oblike protupravnog uzimanja i protupravnog usađivanja.
2. Za potrebe ove Konvencije izraz:
  - „trgovanje ljudskim organima” znači bilo koju protupravnu aktivnost u vezi s ljudskim organima kako je propisano u članku 4. stavku 1., te člancima 5., 7., 8. i 9. ove Konvencije;
  - „ljudski organ” znači diferencirani dio ljudskog tijela, sastavljen od različitih tkiva, koji zadržava svoju strukturu, vaskularizaciju i sposobnost razvoja fizioloških funkcija uz značajnu razinu autonomnosti. Dio organa također se smatra organom ako je njegova funkcija korištenje za jednaku svrhu kao i cijeli organ u ljudskom tijelu, koji zadržava zahtjeve strukture i vaskularizacije.

Članak 3. — Načelo nediskriminacije

Provedba odredaba ove Konvencije od strane stranaka, a osobito uporaba mjera zaštite prava žrtava osigurava se bez diskriminacije po bilo kojem osnovu kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, dob vjeroispovijest, političko ili neko drugo uvjerenje, nacionalno ili društveno

podrijetlo ili pripadnost nekoj nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, spolna orijentacija, zdravstveno stanje, invaliditet ili drugi status.

Poglavlje II. – Kazneno materijalno pravo

Članak 4. Protupravno uzimanje ljudskih organa

1. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi u svom domaćem pravu utvrdila kao kazneno djelo, kada je počinjeno s namjerom, uzimanje ljudskih organa od živih ili s preminulih darivatelja:
  - a) kada se uzimanje provodi bez dobrovoljnog, informiranog i specifičnog pristanka živog ili preminulog darivatelja, ili u slučaju preminulog darivatelja, bez da je uzimanje dopušteno prema njegovu domaćem pravu;
  - b) kada je, u zamjenu za uzimanje organa, živom darivatelju ili trećoj strani ponuđena ili je primila novčanu naknadu ili usporedivu korist;
  - c) kada je, u zamjenu za uzimanje organa s preminulog darivatelja, trećoj strani ponuđena ili je primila novčanu naknadu ili usporedivu korist.
2. Bilo koja država ili Europska unija može, u vrijeme potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe izjaviti da zadržava pravo ne primjenjivati stavak 1. a) ovog članka na uzimanje ljudskih organa od živih darivatelja, u iznimnim slučajevima i u skladu s odgovarajućim zaštitnim mjerama ili odredbama o pristanku njezinog domaćeg prava. Bilo koja rezerva dana u skladu s ovim stavkom sadrži kratku izjavu o mjerodavnom domaćem pravu.
3. Izraz „novčana naknada ili usporediva korist” za potrebe stavka 1. b) i c) ne uključuje naknadu za gubitak zarade i bilo koje druge opravdane troškove uzrokovane uzimanjem ili povezanim medicinskim pretragama, ili naknadu u slučaju štete koja nije svojstvena uzimanju organa.
4. Svaka stranka razmatra poduzimanje potrebnih zakonodavnih ili drugih mjera kako bi u svom domaćem pravu utvrdila kao kazneno djelo uzimanje ljudskih organa od živih ili s preminulih darivatelja kada se uzimanje provodi izvan okvira njenog domaćeg sustava presađivanja ili kada se uzimanje provodi kršenjem osnovnih načela domaćih zakona ili pravila o presađivanju. Ako stranka utvrdi kaznena djela u skladu s ovom odredbom, nastoji na takva djela primjenjivati i članke od 9. do 22.

Članak 5. - Korištenje protupravno uzetih organa za svrhe usađivanja ili druge svrhe osim usađivanja

Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi u svom domaćem pravu utvrdila kao kazneno djelo, kada je počinjeno s namjerom, korištenje protupravno uzetih organa, kako je opisano u članku 4. stavku 1., za svrhe usađivanja ili druge svrhe osim usađivanja.

Članak 6. - Usađivanje organa izvan domaćeg sustava presađivanja ili kršenjem osnovnih načela domaćeg prava o presađivanju

Svaka stranka razmatra poduzimanje potrebnih zakonodavnih i drugih mjera kako bi u svom domaćem pravu utvrdila kao kazneno djelo, kada je počinjeno s namjerom, usađivanje ljudskih organa od živih ili s preminulih darivatelja u slučajevima kada se usađivanje provodi izvan okvira njenog domaćeg sustava presađivanja ili kada se usađivanje provodi kršenjem osnovnih načela domaćih zakona ili pravila o presađivanju. Ako stranka utvrdi kaznena djela u skladu s ovom odredbom, nastoji na takva djela primjenjivati i članke od 9. do 22.

Članak 7. - Protupravno poticanje, vrbovanje, nuđenje i traženje nepripadajuće koristi

1. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi u svom domaćem pravu utvrdila kao kazneno djelo, kada je počinjeno s namjerom, poticanje i vrbovanje darivatelja ili primatelja organa, kada se ono provodi za novčanu naknadu ili usporedivu korist osobe koja provodi poticanje ili vrbovanje ili treće strane.
2. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi utvrdila kao kazneno djelo, kada je počinjeno s namjerom, obećavanje, nuđenje ili davanje od strane bilo koje osobe, izravno ili neizravno, svake nepripadajuće koristi zdravstvenim radnicima, svojim javnim službenicima ili osobama koje vode ili rade za subjekte u privatnom sektoru u bilo kojem svojstvu, s ciljem da se uzimanje ili usađivanje ljudskog organa provede ili olakša, kada se takvo uzimanje ili usađivanje provodi u okolnostima opisanima u članku 4. stavku 1. ili članku 5. i, gdje je primjenjivo, u članku 4. stavku 4. ili članku 6.
3. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi utvrdila kao kazneno djelo, kada je počinjeno s namjerom, traženje ili primanje od strane zdravstvenih radnika, svojih javnih službenika ili osoba koje vode ili rade za subjekte u privatnom sektoru u bilo kojem svojstvu, svake nepripadajuće koristi s ciljem provedbe ili olakšavanja uzimanja ili usađivanja ljudskog organa, kada se takvo uzimanje ili usađivanje provodi u okolnostima opisanima u članku 4. stavku 1. ili članku 5. i, gdje je primjenjivo, u članku 4. stavku 4. ili članku 6.

Članak 8. - Priprema, očuvanje, pohrana, prijevoz, prijenos, primitak, uvoz i izvoz protupravno uzetih ljudskih organa

Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi u svom domaćem pravu utvrdila kao kazneno djelo, kada je počinjeno s namjerom:

- a) pripremu, očuvanje i pohranu protupravno uzetih ljudskih organa kako je opisano u članku 4. stavku 1., i, gdje je primjenjivo, članku 4. stavku 4.;
- b) prijevoz, prijenos, primitak, uvoz i izvoz protupravno uzetih ljudskih organa kako je opisano u članku 4. stavku 1., i, gdje je primjenjivo, članku 4. stavku 4.

Članak 9. - Pomaganje ili poticanje i pokušaj

1. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi u svom domaćem pravu utvrdila kao kaznena djela, kada su počinjena s namjerom, pomaganje ili poticanje na počinjenje bilo kojih kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom.
2. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi utvrdila kao kazneno djelo pokušaj počinjenja s namjerom bilo kojih kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom.
3. Bilo koja država ili Europska unija može, u vrijeme potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe, izjaviti da zadržava pravo ne primjenjivati, ili primjenjivati samo u specifičnim slučajevima ili uvjetima, stavak 2. na djela utvrđena u skladu s člankom 7. i člankom 8.

Članak 10. – Nadležnost

1. Svaka stranka poduzima takve zakonodavne ili druge mjere koje mogu biti potrebne kako bi uspostavila nadležnosti za bilo koje djelo utvrđeno u skladu s ovom Konvencijom, kada je djelo počinjeno:
  - a) na njenom državnom području; ili
  - b) na brodu koji vije zastavu te stranke; ili
  - c) u zrakoplovu registriranom u skladu sa zakonima te stranke; ili
  - d) od strane njenog državljanina; ili
  - e) od strane osobe koja ima prebivalište na njenom državnom području.
2. Svaka stranka nastoji poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi uspostavila nadležnost za bilo koje djelo utvrđeno u skladu s ovom Konvencijom kada je djelo počinjeno protiv jednog od njenih državljana ili osobe koja ima prebivalište na njenom državnom području.
3. Bilo koja država ili Europska unija može, u vrijeme potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe izjaviti da zadržava pravo ne primjenjivati, ili primjenjivati samo u specifičnim slučajevima ili uvjetima, pravila o nadležnosti navedena u stavku 1. d) i e) ovog članka.
4. Za progon djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom, svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurala da njena nadležnost koja se odnosi na stavke 1. d) i e) ovog članka ne podliježe uvjetu da je progon moguće započeti tek nakon prijave žrtve ili dostavljanja podataka od strane države mjesta u kojoj je djelo počinjeno.

5. Bilo koja država ili Europska unija može, u vrijeme potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe izjaviti da zadržava pravo ne primjenjivati, ili primjenjivati samo u specifičnim slučajevima, stavak 4. ovog članka.
6. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi uspostavila nadležnost za djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom, u slučajevima u kojima se navodni počinitelj nalazi na njenom državnom području, a ona ga ili ju ne izručuje drugoj stranki isključivo na temelju njegova ili njezina državljanstva.
7. Kada više od jedne stranke smatra da je nadležno za navodno djelo utvrđeno u skladu s ovom Konvencijom, te se stranke, gdje je primjenjivo, savjetuju radi određivanja najprikladnije nadležnosti za progon.
8. Ne dovodeći u pitanje opća pravila međunarodnoga prava, ova Konvencija ne isključuje bilo kakvu kaznenu nadležnost koju stranka ima u skladu sa svojim unutarnjim pravom.

Članak 11. - Odgovornost pravne osobe

1. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurala da pravne osobe mogu biti odgovorne za djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom, kada ih je u njihovu korist počinila bilo koja fizička osoba, koja je djelovala samostalno ili kao dio tijela pravne osobe, i koja je na vodećem položaju u njoj, na temelju:
  - a) ovlasti za zastupanje pravne osobe;
  - b) ovlasti za donošenje odluka u ime pravne osobe;
  - c) ovlasti za provedbu kontrole unutar pravne osobe.
2. Osim u slučajevima iz stavka 1. ovog članka, svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurala da pravna osoba može biti odgovorna u slučajevima kada je nedostatak nadzora ili kontrole od strane fizičke osobe iz stavka 1. omogućio počinjenje djela utvrđenog u skladu s ovom Konvencijom u korist te pravne osobe od strane fizičke osobe koja djeluje pod njenom ovlasti.
3. Podložno pravnim načelima stranke, odgovornost pravne osobe može biti kaznena, građanska ili upravna.
4. Takva odgovornost ne dovodi u pitanje kaznenu odgovornost fizičkih osoba koje su počinile djelo.

Članak 12. - Sankcije i mjere

1. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurala da su djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom kažnjiva učinkovitim, razmjernim i odvraćajućim sankcijama. Te sankcije uključuju, za djela utvrđena u skladu s člankom 4. stavkom 1. i, gdje je primjenjivo, člankom 5. i člankom 7. do 9. kada su

počinjena od strane fizičkih osoba, kazne koje uključuju lišenje slobode koje može dovesti do izručenja.

2. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurala da pravne osobe koje su odgovorne u skladu sa člankom 11. podliježu učinkovitim, razmjernim i odvraćajućim sankcijama, uključujući i kaznene i nekaznene novčane kazne, i koje mogu uključivati druge mjere kao što su:
  - a) privremena ili trajna zabrana obavljanja poslovne djelatnosti;
  - b) stavljanje pod sudski nadzor;
  - c) sudski nalog za likvidaciju.
3. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi:
  - a) dozvolila oduzimanje i zapljenu imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima utvrđenima u skladu s ovom Konvencijom ili imovine čija je vrijednost jednaka takvom prihodu;
  - b) omogućila privremeno ili trajno zatvaranje bilo kojeg ustrojstvenog oblika korištenog za počinjenje kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom, ne dovodeći u pitanje prava *bona fide* trećih strana, ili privremenu ili trajnu zabranu počinitelju, u skladu s mjerodavnim odredbama domaćeg prava, obavljanja poslovne djelatnosti bitne za počinjenje bilo kojeg djela utvrđenog u skladu s ovom Konvencijom.

Članak 13. - Otegotne okolnosti

Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurala da se sljedeće okolnosti, u mjeri u kojoj one već ne čine sastavni dio djela, mogu u skladu s mjerodavnim odredbama domaćeg prava uzeti u obzir kao otegotne okolnosti prilikom određivanja sankcija u vezi s djelima utvrđenima u skladu s ovom Konvencijom:

- a) djelo je uzrokovalo smrt ili ozbiljnu štetu fizičkom ili mentalnom zdravlju žrtve;
- b) djelo je počinila osoba zlouporabom njegovog ili njezinog položaja;
- c) djelo je počinjeno u okviru kriminalne organizacije;
- d) počinitelj je ranije osuđivan za djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom;
- e) djelo je počinjeno nad djetetom ili nekom drugom posebno ranjivom osobom.

Članak 14. - Prethodne osude

Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurala mogućnost uzimanja u obzir pravomoćnih presuda koje je izrekla druga stranka za djela utvrđena ovom Konvencijom prilikom određivanja sankcija.

Poglavlje III. - Kazneno postupovno pravo

Članak 15. - Pokretanje i tijek postupka

Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurala da istraga ili progon djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom ne ovisi o prijavi te da se postupak može nastaviti čak i ako se prijava povuče.

Članak 16. - Kaznene istrage

Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere, u skladu s načelima svog domaćeg zakonodavstva, kako bi osigurala učinkovitu kaznenu istragu i progon djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom.

Članak 17. - Međunarodna suradnja

1. Stranke u najvećoj mogućoj mjeri međusobno surađuju, u skladu s odredbama ove Konvencije i u primjeni mjerodavnih primjenjivih međunarodnih i regionalnih instrumenata i dogovora usuglašanih na temelju jedinstvenog ili recipročnog zakonodavstva i njihovog domaćeg prava, u svrhu istraga ili postupaka koji se odnose na djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom, uključujući oduzimanje i zapljenu.
2. Stranke u najvećoj mogućoj mjeri međusobno surađuju u primjeni mjerodavnih primjenjivih međunarodnih, regionalnih i bilateralnih ugovora o izručenju i uzajamnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima koji se odnose na djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom.
3. Ako stranka koja uvjetuje izručenje ili uzajamnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima postojanjem ugovora, zaprimi zahtjev za izručenje ili pravnu pomoć u kaznenim stvarima od stranke s kojom nema takav ugovor, ona može, djelujući u potpunoj sukladnosti sa svojim obvezama prema međunarodnom pravu i pod uvjetima utvrđenima u domaćem pravu zamoljene stranke, ovu Konvenciju smatrati pravnom osnovom za izručenje ili uzajamnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima u odnosu na djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom.

Poglavlje IV. - Mjere zaštite

Članak 18. - Zaštita žrtava

Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi zaštitila prava i interese žrtava djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom, a posebice:

- a) osiguravanjem da žrtve imaju pristup informacijama koje su važne za njihov predmet i koje su potrebne za zaštitu njihovog zdravlja i drugih prava koja imaju;
- b) pomaganjem žrtvama u njihovom fizičkom, psihološkom i socijalnom oporavku;
- c) osiguravanjem prava žrtava na naknadu od počinitelja u okviru domaćeg prava.

Članak 19. - Položaj žrtava u kaznenom postupku

1. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi zaštitila prava i interese žrtava u svim fazama kaznene istrage i postupka, a posebice:
  - a) informiranjem žrtava o njihovim pravima i uslugama koje su im na raspolaganju i, na zahtjev, o poduzetim radnjama povodom njihove prijave, sadržaju optužbe, stadiju kaznenog postupka, osim u iznimnim slučajevima u kojima bi takva obavijest imala negativan učinak na ispravno postupanje u predmetu, i njihovu ulogu u njemu kao i na ishod njihovih predmeta;
  - b) omogućavanjem žrtvama, na način koji je u skladu s postupovnim pravilima domaćeg prava, da budu saslušane, podnesu dokaze te iznesu svoja viđenja, potrebe i brige, izravno ili putem posrednika, te da se iste razmotre;
  - c) pružanjem odgovarajućih usluga podrške kako bi njihova prava i interesi bili primjereno izneseni i uzeti u obzir;
  - d) pružanjem učinkovitih mjera za njihovu zaštitu, kao i zaštitu njihovih obitelji, od zastrašivanja i odmazde.
2. Svaka stranka osigurava da žrtve od njihovog prvog kontakta s nadležnim tijelima imaju pristup informacijama o mjerodavnim sudskim i upravnim postupcima.
3. Svaka stranka osigurava da žrtve imaju pristup pravnoj pomoći, u skladu s domaćim pravom i bez naknade tamo gdje je to zagarantirano, kada je moguće da imaju status stranke u kaznenom postupku.
4. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurala da žrtve djela utvrđenog u skladu s ovom Konvencijom koje je počinjeno na državnom području stranke koja nije ona u kojoj prebivaju, mogu podnijeti prijavu nadležnim vlastima države njihovog prebivališta.
5. Svaka stranka osigurava, zakonskim ili drugim mjerama, u skladu s uvjetima utvrđenima u njenom domaćem pravu, mogućnost da skupine, zaklade, udruženja te vladine i nevladine organizacije, pomažu i/ili pružaju podršku žrtvama uz njihov pristanak tijekom kaznenog postupka koji se odnosi na djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom.

Članak 20. - Zaštita svjedoka

1. Svaka stranka pruža, u okviru njenih mogućnosti i u skladu s uvjetima utvrđenima u njenom domaćem pravu, učinkovitu zaštitu od moguće odmazde ili zastrašivanja svjedocima u kaznenom postupku koji svjedoče u vezi djela obuhvaćenim ovom Konvencijom, te, na primjeren način, njihovim srodnicima i drugim osobama koje su im bliske.
2. Stavak 1. ovog članka se također primjenjuje na žrtve ako su svjedoci.

Poglavlje V. - Mjere prevencije

Članak 21. - Mjere na domaćoj razini

1. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurala:
  - a) postojanje transparentnog domaćeg sustava za presađivanje ljudskih organa;
  - b) jednak pristup pacijentima uslugama presađivanja;
  - c) odgovarajuće prikupljanje, analizu i razmjenu informacija o djelima obuhvaćenima ovom Konvencijom u suradnji između svih mjerodavnih tijela.
2. S ciljem sprječavanja i borbe protiv trgovanja ljudskim organima, svaka stranka provodi mjere, kako je primjereno:
  - a) kako bi dala informacije ili poboljšala izobrazbu zdravstvenih radnika i mjerodavnih službenika o sprječavanju i borbi protiv trgovanja ljudskim organima;
  - b) kako bi promicala kampanje za podizanje svijesti upućenih općoj javnosti o protupravnosti i opasnostima trgovanja ljudskim organima.
3. Svaka stranka poduzima potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi zabranila oglašavanje potrebe ili dostupnost ljudskih organa s ciljem nudičenja ili traženja novčane naknade ili usporedive koristi.

Članak 22. - Mjere na međunarodnoj razini

Stranke u najvećoj mogućoj mjeri međusobno surađuju kako bi spriječile trgovanje ljudskim organima. Stranke posebice:

- a) izvješćuju Odbor stranaka na njegov zahtjev o broju predmeta trgovanja ljudskim organima u njihovoj nadležnosti;
- b) određuju nacionalnu kontaktnu točku za razmjenu informacija o trgovanju ljudskim organima.

Poglavlje VI. - Mehanizam praćenja

Članak 23. - Odbor stranaka

1. Odbor stranaka sastoji se od predstavnika stranaka Konvencije.
2. Odbor stranaka saziva glavni tajnik Vijeća Europe. Njegov prvi sastanak održava se u roku od godinu dana od stupanja na snagu ove Konvencije za desetu potpisnicu koja ju ratificira. Odbor stranaka potom se sastaje kad god najmanje jedna trećina stranaka ili glavni tajnik to zatraže.
3. Odbor stranaka donosi svoj poslovnik.

4. Odboru stranaka u izvršavanju njegovih zadaća pomaže tajništvo Vijeća Europe.
5. Ugovorna stranka koja nije članica Vijeća Europe doprinosi financiranju Odbora stranaka na način kako to odluči Odbor ministara nakon savjetovanja s tom strankom.

Članak 24. - Drugi predstavnici

1. Parlamentarna skupština Vijeća Europe, Europski odbor za probleme kriminala (CDPC) i drugi mjerodavni međuvladini ili znanstveni odbori Vijeća Europe imenuju po jednog predstavnika u Odbor stranaka kako bi doprinijeli višesektorskom i višedisciplinarnom pristupu.
2. Odbor ministara može pozvati druga tijela Vijeća Europe da imenuju predstavnika u Odbor stranaka nakon savjetovanja s njim.
3. Predstavnici mjerodavnih međunarodnih tijela mogu biti prihvaćeni u Odbor stranaka kao promatrači nakon provedbe postupka utvrđenog mjerodavnim pravilima Vijeća Europe.
4. Predstavnici mjerodavnih službenih tijela stranaka mogu biti prihvaćeni u Odbor stranaka kao promatrači nakon provedbe postupka utvrđenog mjerodavnim pravilima Vijeća Europe.
5. Predstavnici civilnog društva, a posebice nevladinih organizacija, mogu biti prihvaćeni u Odbor stranaka kao promatrači nakon provedbe postupka utvrđenog mjerodavnim pravilima Vijeća Europe.
6. Prilikom imenovanja predstavnika iz stavaka 2. do 5. ovog članka osigurava se uravnotežena zastupljenost različitih sektora i disciplina.
7. Predstavnici imenovani u skladu sa stavcima 1. do 5. gore sudjeluju na sastancima Odbora stranaka bez prava glasa.

Članak 25. - Zadaće Odbora stranaka

1. Odbor stranaka nadzire provedbu ove Konvencije. Poslovníkom Odbora stranaka utvrđuje se postupak za ocjenu provedbe ove Konvencije, primjenjujući višesektorski i višedisciplinarni pristup.
2. Odbor stranaka također pomaže u prikupljanju, analizi i razmjeni informacija, iskustava i dobre prakse između država kako bi poboljšao njihove kapacitete za sprječavanje i suzbijanje trgovanja ljudskim organima. Odbor može koristiti stručnost drugih mjerodavnih odbora i tijela Vijeća Europe.
3. Nadalje, Odbor stranaka, gdje je to primjereno:
  - a) pomaže u učinkovitoj primjeni i provedbi ove Konvencije, uključujući prepoznavanje bilo kojih problema koji se mogu pojaviti i učinaka svake izjave ili rezerve dane u skladu s ovom Konvencijom;

- b) izražava mišljenje o bilo kojem pitanju vezanom uz primjenu ove Konvencije i pomaže u razmjeni informacija o značajnim pravnim, političkim ili tehnološkim naprecima;
  - c) daje specifične preporuke strankama u vezi s provedbom ove Konvencije.
4. Europski odbor za probleme kriminala (CDPC) povremeno se izvještava o aktivnostima navedenim u stavcima 1., 2. i 3. ovog članka.

Poglavlje VII. - Odnos prema drugim međunarodnim instrumentima

Članak 26. - Odnos prema drugim međunarodnim instrumentima

1. Ova Konvencija ne utječe na prava i obveze koje proizlaze iz odredaba drugih međunarodnih instrumenata kojih su stranke ove Konvencije stranke ili će postati stranke, a koji sadrže odredbe o pitanjima koja su uređena ovom Konvencijom.
2. Stranke Konvencije mogu međusobno sklapati dvostrane ili mnogostrane sporazume o pitanjima koja uređuje ova Konvencija, u svrhe dopune ili osnaživanja njezinih odredaba ili olakšavanja primjene u njoj sadržanih načela.

Poglavlje VIII. - Izmjene i dopune Konvencije

Članak 27. - Izmjene i dopune

1. Bilo koji prijedlog za izmjenu i dopunu ove Konvencije koji predstavi stranka priopćava se glavnom tajniku Vijeća Europe koji će ga proslijediti državama članicama Vijeća Europe, državama nečlanicama koje imaju status promatrača u Vijeću Europe, Europskoj uniji i bilo kojoj državi koja je pozvana da potpiše ovu Konvenciju.
2. Bilo koja izmjena i dopuna predložena od strane stranke priopćava se Europskom odboru za probleme kriminala (CDPC) ili drugim mjerodavnim međuvladinim i znanstvenim odborima Vijeća Europe, koji Odboru stranaka podnose svoja mišljenja o toj predloženoj izmjeni i dopuni.
3. Odbor ministara Vijeća Europe razmatra predloženu izmjenu i dopunu i mišljenje koje iznese Odbor stranaka te, nakon savjetovanja sa strankama ove Konvencije koje nisu članice Vijeća Europe, može usvojiti izmjenu i dopunu većinom utvrđenom u članku 20. d) Statuta Vijeća Europe.
4. Tekst bilo koje izmjene i dopune koju usvoji Odbor ministara u skladu sa stavkom 3. ovoga članka prosljeđuje se strankama na prihvata.
5. Svaka izmjena i dopuna usvojena u skladu sa stavkom 3. ovog članka stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od jednog mjeseca nakon datuma na koji su sve stranke obavijestile glavnog tajnika da su ju prihvatile.

Poglavlje IX. - Završne odredbe

Članak 28. - Potpisivanje i stupanje na snagu

1. Ova Konvencija otvorena je za potpisivanje državama članicama Vijeća Europe, Europskoj uniji i državama nečlanicama koje uživaju status promatrača u Vijeću Europe. Ona je također otvorena za potpisivanje i bilo kojoj drugoj državi nečlanici Vijeća Europe na poziv Odbora ministara. Odluku o pozivanju države nečlanice da potpiše Konvenciju donosi većina predviđena u članku 20. d) Statuta Vijeća Europe te jednoglasno predstavnici država ugovornica koje imaju pravo biti u Odboru ministara. Ta odluka se donosi nakon postizanja jednoglasnog dogovora drugih država/Europske unije koji su izrazili svoj pristanak biti vezanim Konvencijom.
2. Ova Konvencija podliježe ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju. Isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju polažu se kod glavnoga tajnika Vijeća Europe.
3. Ova Konvencija stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma na koji je pet potpisnica, uključujući najmanje tri države članice Vijeća Europe, dalo svoj pristanak biti vezanim Konvencijom u skladu s odredbama prethodnog stavka.
4. U odnosu na bilo koju državu ili Europsku uniju koja naknadno izrazi svoj pristanak da bude vezana Konvencijom, ona stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma polaganja njene isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju.

Članak 29. - Teritorijalna primjena

1. Bilo koja država ili Europska unija može, u trenutku potpisivanja ili polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, odrediti područje ili područja na koja se primjenjuje ova Konvencija.
2. Bilo koja stranka može, na bilo koji kasniji datum, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe, proširiti primjenu ove Konvencije na bilo koje drugo područje navedeno u izjavi, a za čije je međunarodne odnose ona odgovorna ili u čije je ime ovlaštena poduzimati aktivnosti. U odnosu na takvo područje, Konvencija stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma na koji glavni tajnik primi takvu izjavu.
3. Bilo koja izjava dana u skladu s prethodna dva stavka može se, u odnosu na bilo koje područje navedeno u takvoj izjavi, povući obaviješću upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe. Povlačenje proizvodi učinak prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma primitka takve obavijesti od strane glavnog tajnika.

Članak 30. - Rezerve

1. Bilo koja država ili Europska unija može, u trenutku potpisivanja ili polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, izjaviti da zadržava pravo na jednu ili više rezervi iz članaka 4. stavka 2; 9., stavka 3; 10. stavaka 3. i 5.

2. Bilo koja država ili Europska unija može također, u trenutku potpisivanja ili polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, izjaviti da zadržava pravo primjenjivati članak 5. i članak 7., stavke 2. i 3. samo kada su djela počinjena u svrhe usađivanja ili u svrhe usađivanja i druge svrhe kako je odredila stranka.
3. Ne može se staviti nikakva druga rezerva.
4. Svaka stranka koja je stavila rezervu može ju u bilo kojem trenutku u cijelosti ili djelomično povući obaviješću upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe. Povlačenje proizvodi učinak od datuma primitka takve obavijesti od strane glavnog tajnika.

Članak 31. - Rješavanje sporova

Odbor stranaka pratit će primjenu ove Konvencije u uskoj suradnji s Europskim odborom za probleme kriminala (CDPC) i drugim mjerodavnim međuvladinim ili znanstvenim odborima Vijeća Europe i kada je potrebno pomoći u prijateljskom rješavanju svih poteškoća vezanih uz njenu primjenu.

Članak 32. - Otkaz

1. Bilo koja stranka može u bilo kojem trenutku otkazati ovu Konvenciju putem obavijesti upućene glavnom tajniku Vijeća Europe.
2. Takav otkaz proizvodi učinak prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma primitka obavijesti od strane glavnog tajnika.

Članak 33. - Obavijest

Glavni tajnik Vijeća Europe obavještava države članice Vijeća Europe, države nečlanice koje imaju status promatrača u Vijeću Europe, Europsku uniju i bilo koju državu koja je pozvana da potpiše ovu Konvenciju u skladu s odredbama članka 28. o:

- a) bilo kojem potpisivanju;
- b) polaganju bilo koje isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju;
- c) bilo kojem datumu stupanja na snagu ove Konvencije u skladu s člankom 28.;
- d) bilo kojoj izmjeni i dopuni usvojenoj u skladu s člankom 27. i o datumu na koji izmjena i dopuna stupa na snagu;
- e) bilo kojoj rezervi ili povlačenju rezerve stavljene u skladu s člankom 30.;
- f) bilo kojem otkazu koji je učinjen u skladu s odredbama članka 32.;
- g) bilo kojem drugom činu, obavijesti ili priopćenju u vezi s ovom Konvencijom.

U potvrdu toga, niže potpisani, za to propisno ovlašteni, potpisali su ovu Konvenciju.

Sastavljeno u Santiagu de Compostela, dana 25. ožujka 2015., na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se pohranjuje u arhivu Vijeća Europe. Glavni tajnik Vijeća Europe dostavlja ovjerene preslike svakoj državni članici Vijeća Europe, državama nečlanicama koje imaju status promatrača u Vijeću Europe, Europskoj uniji i bilo kojoj državi koja je pozvana da potpiše ovu Konvenciju.

Council of Europe Convention against Trafficking in Human Organs

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other signatories to this Convention;

Bearing in mind the Universal Declaration of Human Rights, proclaimed by the United Nations General Assembly on 10 December 1948, and the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950, ETS No. 5);

Bearing in mind the Convention for the Protection of Human Rights and Dignity of the Human Being with Regard to the Application of Biology and Medicine: Convention on Human Rights and Biomedicine (1997, ETS No. 164) and the Additional Protocol to the Convention on Human Rights and Biomedicine concerning Transplantation of Organs and Tissues of Human Origin (2002, ETS No. 186);

Bearing in mind the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime (2000) and the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (2005, CETS No. 197);

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Considering that the trafficking in human organs violates human dignity and the right to life and constitutes a serious threat to public health;

Determined to contribute in a significant manner to the eradication of the trafficking in human organs through the introduction of new offences supplementing the existing international legal instruments in the field of trafficking in human beings for the purpose of the removal of organs;

Considering that the purpose of this Convention is to prevent and combat trafficking in human organs, and that the implementation of the provisions of the Convention concerning substantive criminal law should be carried out taking into account its purpose and the principle of proportionality;

Recognising that, to efficiently combat the global threat posed by the trafficking in human organs, close international co-operation between Council of Europe member States and non-member States alike should be encouraged,

Have agreed as follows:

Chapter I – Purposes, scope and use of terms

Article 1 – Purposes

The purposes of this Convention are:

- a to prevent and combat the trafficking in human organs by providing for the criminalisation of certain acts;
- b to protect the rights of victims of the offences established in accordance with this Convention;
- c to facilitate co-operation at national and international levels on action against the trafficking in human organs.

In order to ensure effective implementation of its provisions by the Parties, this Convention sets up a specific follow-up mechanism.

Article 2 – Scope and use of terms

- 1 This Convention applies to the trafficking in human organs for purposes of transplantation or other purposes, and to other forms of illicit removal and of illicit implantation.
- 2 For the purposes of this Convention, the term:
  - “trafficking in human organs” shall mean any illicit activity in respect of human organs as prescribed in Article 4, paragraph 1 and Articles 5, 7, 8 and 9 of this Convention;
  - “human organ” shall mean a differentiated part of the human body, formed by different tissues, that maintains its structure, vascularisation and capacity to develop physiological functions with a significant level of autonomy. A part of an organ is also considered to be an organ if its function is to be used for the same purpose as the entire organ in the human body, maintaining the requirements of structure and vascularisation.

Article 3 – Principle of non-discrimination

The implementation of the provisions of this Convention by the Parties, in particular the enjoyment of measures to protect the rights of victims, shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, age, religion, political or any other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth, sexual orientation, state of health, disability or other status.

Chapter II – Substantive Criminal Law

Article 4 – Illicit removal of human organs

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally, the removal of human organs from living or deceased donors:
  - a where the removal is performed without the free, informed and specific consent of the living or deceased donor, or, in the case of the deceased donor, without the removal being authorised under its domestic law;
  - b where, in exchange for the removal of organs, the living donor, or a third party, has been offered or has received a financial gain or comparable advantage;
  - c where in exchange for the removal of organs from a deceased donor, a third party has been offered or has received a financial gain or comparable advantage.
- 2 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply paragraph 1. a of this article to the removal of human organs from living donors, in exceptional cases and in accordance with appropriate safeguards or consent provisions under its domestic law. Any reservation made under this paragraph shall contain a brief statement of the relevant domestic law.
- 3 The expression “financial gain or comparable advantage” shall, for the purpose of paragraph 1, b and c, not include compensation for loss of earnings and any other justifiable expenses caused by the removal or by the related medical examinations, or compensation in case of damage which is not inherent to the removal of organs.
- 4 Each Party shall consider taking the necessary legislative or other measures to establish as a criminal offence under its domestic law the removal of human organs from living or deceased donors where the removal is performed outside of the framework of its domestic transplantation system, or where the removal is performed in breach of essential principles of national transplantation laws or rules. If a Party establishes criminal offences in accordance with this provision, it shall endeavour to apply also Articles 9 to 22 to such offences.

Article 5 – Use of illicitly removed organs for purposes of implantation or other purposes than implantation

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally, the use of illicitly removed organs, as described in Article 4, paragraph 1, for purposes of implantation or other purposes than implantation.

Article 6 – Implantation of organs outside of the domestic transplantation system or in breach of essential principles of national transplantation law

Each Party shall consider taking the necessary legislative or other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally, the implantation of human organs from living or deceased donors where the implantation is performed outside of the framework of its domestic transplantation system, or where the implantation is performed in breach of essential principles of national transplantation laws or rules. If a Party establishes criminal offences in accordance with this provision, it shall endeavour to apply also Articles 9 to 22 to such offences.

Article 7 – Illicit solicitation, recruitment, offering and requesting of undue advantages

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally, the solicitation and recruitment of an organ donor or a recipient, where carried out for financial gain or comparable advantage for the person soliciting or recruiting, or for a third party.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the promising, offering or giving by any person, directly or indirectly, of any undue advantage to healthcare professionals, its public officials or persons who direct or work for private sector entities, in any capacity, with a view to having a removal or implantation of a human organ performed or facilitated, where such removal or implantation takes place under the circumstances described in Article 4, paragraph 1, or Article 5 and where appropriate Article 4, paragraph 4 or Article 6.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the request or receipt by healthcare professionals, its public officials or persons who direct or work for private sector entities, in any capacity, of any undue advantage with a view to performing or facilitating the performance of a removal or implantation of a human organ, where such removal or implantation takes place under the circumstances described in Article 4, paragraph 1 or Article 5 and where appropriate Article 4, paragraph 4 or Article 6.

Article 8 – Preparation, preservation, storage, transportation, transfer, receipt, import and export of illicitly removed human organs

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally:

- a the preparation, preservation, and storage of illicitly removed human organs as described in Article 4, paragraph 1, and where appropriate Article 4, paragraph 4;
- b the transportation, transfer, receipt, import and export of illicitly removed human organs as described in Article 4, paragraph 1, and where appropriate Article 4, paragraph 4.

Article 9 – Aiding or abetting and attempt

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, aiding or abetting the commission of any of the criminal offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence the intentional attempt to commit any of the criminal offences established in accordance with this Convention.
- 3 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply, or to apply only in specific cases or conditions, paragraph 2 to offences established in accordance with Article 7 and Article 8.

Article 10 – Jurisdiction

- 1 Each Party shall take such legislative or other measures as may be necessary to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention, when the offence is committed:
  - a in its territory; or
  - b on board a ship flying the flag of that Party; or
  - c on board an aircraft registered under the laws of that Party; or
  - d by one of its nationals; or
  - e by a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 2 Each Party shall endeavour to take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention where the offence is committed against one of its nationals or a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 3 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraph 1. d and e of this article.
- 4 For the prosecution of the offences established in accordance with this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraphs 1. d and e of this article is not subordinated to the condition that the prosecution can only be initiated following a report from the victim or the laying of information by the State of the place where the offence was committed.
- 5 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases paragraph 4 of this article.

- 6 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention, in cases where an alleged offender is present on its territory and it does not extradite him or her to another State, solely on the basis of his or her nationality.
- 7 When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.
- 8 Without prejudice to the general rules of international law, this Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with its internal law.

Article 11 – Corporate liability

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that legal persons can be held liable for offences established in accordance with this Convention, when committed for their benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within it based on:
  - a a power of representation of the legal person;
  - b an authority to take decisions on behalf of the legal person;
  - c an authority to exercise control within the legal person.
- 2 Apart from the cases provided for in paragraph 1 of this article, each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of an offence established in accordance with this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.
- 3 Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.
- 4 Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

Article 12 – Sanctions and measures

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that the offences established in accordance with this Convention are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions. These sanctions shall include, for offences established in accordance with Article 4, paragraph 1 and, where appropriate, Article 5 and Articles 7 to 9, when committed by natural persons, penalties involving deprivation of liberty that may give rise to extradition.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that legal persons held liable in accordance with Article 11 are subject to effective, proportionate and dissuasive sanctions, including criminal or non-criminal monetary sanctions, and may include other measures, such as:

- a temporary or permanent disqualification from exercising commercial activity;
  - b placing under judicial supervision;
  - c a judicial winding-up order.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to:
- a permit seizure and confiscation of proceeds of the criminal offences established in accordance with this Convention, or property whose value corresponds to such proceeds;
  - b enable the temporary or permanent closure of any establishment used to carry out any of the criminal offences established in accordance with this Convention, without prejudice to the rights of bona fide third parties, or deny the perpetrator, temporarily or permanently, in conformity with the relevant provisions of domestic law, the exercise of a professional activity relevant to the commission of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 13 – Aggravating circumstances

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that the following circumstances, in so far as they do not already form part of the constituent elements of the offence, may, in conformity with the relevant provisions of domestic law, be taken into consideration as aggravating circumstances in determining the sanctions in relation to the offences established in accordance with this Convention:

- a the offence caused the death of, or serious damage to the physical or mental health of, the victim;
- b the offence was committed by a person abusing his or her position;
- c the offence was committed in the framework of a criminal organisation;
- d the perpetrator has previously been convicted of offences established in accordance with this Convention;
- e the offence was committed against a child or any other particularly vulnerable person.

Article 14 – Previous convictions

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to provide for the possibility to take into account final sentences passed by another Party in relation to the offences established in accordance with this Convention when determining the sanctions.

Chapter III – Criminal Procedural Law

Article 15 – Initiation and continuation of proceedings

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that investigations or prosecution of offences established in accordance with this Convention should not be subordinate to a complaint and that the proceedings may continue even if the complaint is withdrawn.

Article 16 – Criminal investigations

Each Party shall take the necessary legislative and other measures, in conformity with the principles of its domestic law, to ensure effective criminal investigation and prosecution of offences established in accordance with this Convention.

Article 17 – International co-operation

- 1 The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this Convention and in pursuance of relevant applicable international and regional instruments and arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation and their domestic law, to the widest extent possible, for the purpose of investigations or proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention, including seizure and confiscation.
- 2 The Parties shall co-operate to the widest extent possible in pursuance of the relevant applicable international, regional and bilateral treaties on extradition and mutual legal assistance in criminal matters concerning the offences established in accordance with this Convention.
- 3 If a Party that makes extradition or mutual legal assistance in criminal matters conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition or legal assistance in criminal matters from a Party with which it has no such a treaty, it may, acting in full compliance with its obligations under international law and subject to the conditions provided for by the domestic law of the requested Party, consider this Convention as the legal basis for extradition or mutual legal assistance in criminal matters in respect of the offences established in accordance with this Convention.

Chapter IV – Protection measures

Article 18 – Protection of victims

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to protect the rights and interests of victims of offences established in accordance with this Convention, in particular by:

- a ensuring that victims have access to information relevant to their case and which is necessary for the protection of their health and other rights involved;
- b assisting victims in their physical, psychological and social recovery;

- c providing, in its domestic law, for the right of victims to compensation from the perpetrators.

Article 19 – Standing of victims in criminal proceedings

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to protect the rights and interests of victims at all stages of criminal investigations and proceedings, in particular by:
  - a informing them of their rights and the services at their disposal and, upon request, the follow-up given to their complaint, the charges retained, the state of the criminal proceedings, unless in exceptional cases the proper handling of the case may be adversely affected by such notification, and their role therein as well as the outcome of their cases;
  - b enabling them, in a manner consistent with the procedural rules of domestic law, to be heard, to supply evidence and have their views, needs and concerns presented, directly or through an intermediary, and considered;
  - c providing them with appropriate support services so that their rights and interests are duly presented and taken into account;
  - d providing effective measures for their safety, as well as that of their families, from intimidation and retaliation.
- 2 Each Party shall ensure that victims have access, as from their first contact with the competent authorities, to information on relevant judicial and administrative proceedings.
- 3 Each Party shall ensure that victims have access to legal aid, in accordance with domestic law and provided free of charge where warranted, when it is possible for them to have the status of parties to criminal proceedings.
- 4 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that victims of an offence established in accordance with this Convention committed in the territory of a Party other than the one where they reside can make a complaint before the competent authorities of their State of residence.
- 5 Each Party shall provide, by means of legislative or other measures, in accordance with the conditions provided for by its domestic law, the possibility for groups, foundations, associations or governmental or non-governmental organisations, to assist and/or support the victims with their consent during criminal proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.

Article 20 – Protection of witnesses

- 1 Each Party shall, within its means and in accordance with the conditions provided for by its domestic law, provide effective protection from potential retaliation or intimidation for witnesses in criminal proceedings, who give testimony concerning

offences covered by this Convention and, as appropriate, for their relatives and other persons close to them.

- 2 Paragraph 1 of this article shall also apply to victims insofar as they are witnesses.

Chapter V – Prevention measures

Article 21 – Measures at domestic level

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure:
  - a the existence of a transparent domestic system for the transplantation of human organs;
  - b equitable access to transplantation services for patients;
  - c adequate collection, analysis and exchange of information related to the offences covered by this Convention in co-operation between all relevant authorities.
- 2 With the aim of preventing and combatting trafficking in human organs, each Party shall take measures, as appropriate:
  - a to provide information or strengthen training for healthcare professionals and relevant officials in the prevention of and combat against trafficking in human organs;
  - b to promote awareness-raising campaigns addressed to the general public about the unlawfulness and dangers of trafficking in human organs.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to prohibit the advertising of the need for, or availability of human organs, with a view to offering or seeking financial gain or comparable advantage.

Article 22 – Measures at international level

The Parties shall, to the widest extent possible, co-operate with each other in order to prevent trafficking in human organs. In particular, the Parties shall:

- a report to the Committee of the Parties at its request on the number of cases of trafficking in human organs within their respective jurisdictions;
- b designate a national contact point for the exchange of information pertaining to trafficking in human organs.

Chapter VI – Follow-up mechanism

Article 23 – Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall be composed of representatives of the Parties to the Convention.

- 2 The Committee of the Parties shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention for the tenth signatory having ratified it. It shall subsequently meet whenever at least one third of the Parties or the Secretary General so requests.
- 3 The Committee of the Parties shall adopt its own rules of procedure.
- 4 The Committee of the Parties shall be assisted by the Secretariat of the Council of Europe in carrying out its functions.
- 5 A contracting Party which is not a member of the Council of Europe shall contribute to the financing of the Committee of the Parties in a manner to be decided by the Committee of Ministers upon consultation of that Party.

Article 24 – Other representatives

- 1 The Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the European Committee on Crime Problems (CDPC), as well as other relevant Council of Europe intergovernmental or scientific committees, shall each appoint a representative to the Committee of the Parties in order to contribute to a multisectoral and multidisciplinary approach.
- 2 The Committee of Ministers may invite other Council of Europe bodies to appoint a representative to the Committee of the Parties after consulting the latter.
- 3 Representatives of relevant international bodies may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.
- 4 Representatives of relevant official bodies of the Parties may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.
- 5 Representatives of civil society, and in particular non-governmental organisations, may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.
- 6 In the appointment of representatives under paragraphs 2 to 5 of this article, a balanced representation of the different sectors and disciplines shall be ensured.
- 7 Representatives appointed under paragraphs 1 to 5 above shall participate in meetings of the Committee of the Parties without the right to vote.

Article 25 – Functions of the Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall monitor the implementation of this Convention. The rules of procedure of the Committee of the Parties shall determine the procedure for evaluating the implementation of this Convention, using a multisectoral and multidisciplinary approach.

- 2 The Committee of the Parties shall also facilitate the collection, analysis and exchange of information, experience and good practice between States to improve their capacity to prevent and combat trafficking in human organs. The Committee may avail itself of the expertise of other relevant Council of Europe committees and bodies.
- 3 Furthermore, the Committee of the Parties shall, where appropriate:
  - a facilitate the effective use and implementation of this Convention, including the identification of any problems that may arise and the effects of any declaration or reservation made under this Convention;
  - b express an opinion on any question concerning the application of this Convention and facilitate the exchange of information on significant legal, policy or technological developments;
  - c make specific recommendations to Parties concerning the implementation of this Convention.
- 4 The European Committee on Crime Problems (CDPC) shall be kept periodically informed regarding the activities mentioned in paragraphs 1, 2 and 3 of this article.

Chapter VII – Relationship with other international instruments

Article 26 – Relationship with other international instruments

- 1 This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of other international instruments to which Parties to the present Convention are Parties or shall become Parties and which contain provisions on matters governed by this Convention.
- 2 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.

Chapter VIII – Amendments to the Convention

Article 27 – Amendments

- 1 Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, the non-member States enjoying observer status with the Council of Europe, the European Union, and any State having been invited to sign this Convention.
- 2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems (CDPC) and other relevant Council of Europe intergovernmental or scientific committees, which shall submit to the Committee of the Parties their opinions on that proposed amendment.

- 3 The Committee of Ministers of the Council of Europe shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the Committee of Parties and, after having consulted the Parties to this Convention that are not members of the Council of Europe, may adopt the amendment by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe.
- 4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.
- 5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

Chapter IX – Final clauses

Article 28 – Signature and entry into force

- 1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the European Union and the non-member States which enjoy observer status with the Council of Europe. It shall also be open for signature by any other non-member State of the Council of Europe upon invitation by the Committee of Ministers. The decision to invite a non-member State to sign the Convention shall be taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers. This decision shall be taken after having obtained the unanimous agreement of the other States/European Union having expressed their consent to be bound by this Convention.
- 2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- 3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which five signatories, including at least three member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.
- 4 In respect of any State or the European Union, which subsequently expresses its consent to be bound by the Convention, it shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 29 – Territorial application

- 1 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

- 2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.
- 3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 30 – Reservations

- 1 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, declare that it avails itself of one or more of the reservations provided for in Articles 4, paragraph 2; 9, paragraph 3; 10, paragraphs 3 and 5.
- 2 Any State or the European Union may also, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, declare that it reserves the right to apply the Article 5 and Article 7, paragraphs 2 and 3, only when the offences are committed for purposes of implantation, or for purposes of implantation and other purposes as specified by the Party.
- 3 No other reservation may be made.
- 4 Each Party which has made a reservation may, at any time, withdraw it entirely or partially by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall take effect from the date of the receipt of such notification by the Secretary General.

Article 31 – Dispute settlement

The Committee of the Parties will follow in close co-operation with the European Committee on Crime Problems (CDPC) and other relevant Council of Europe intergovernmental or scientific committees the application of this Convention and facilitate, when necessary, the friendly settlement of all difficulties related to its application.

Article 32 – Denunciation

- 1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 33 – Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, the non-member States enjoying observer status with the Council of Europe, the European Union, and any State having been invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 28, of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Article 28;
- d any amendment adopted in accordance with Article 27 and the date on which such an amendment enters into force;
- e any reservation and withdrawal of reservation made in pursuance of Article 30;
- f any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 32;
- g any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done in Santiago de Compostela, this 25th day of March 2015, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which enjoy observer status with the Council of Europe, to the European Union and to any State invited to sign this Convention.

Članak 3.

Prilikom polaganja isprave o ratifikaciji, Republika Hrvatska priopćit će na Konvenciju iz članka 1. ovoga Zakona sljedeće rezerve:

REZERVA vezana uz članak 10. stavak 3. Konvencije

U skladu s člankom 10. stavkom 3. Konvencije Republika Hrvatska zadržava pravo primjenjivati pravila o nadležnosti iz članka 10. stavka 1. točaka d) i e) Konvencije pod uvjetima koje propisuje kazнено zakonodavstvo Republike Hrvatske.

REZERVA vezana uz članak 10. stavak 5. Konvencije

U skladu s člankom 10. stavkom 5. Konvencije Republika Hrvatska zadržava pravo primjenjivati članak 10. stavak 4. Konvencije u specifičnim slučajevima kako to proizlazi iz kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske.

Članak 4.

Prilikom polaganja isprave o ratifikaciji, Republika Hrvatska priopćit će na Konvenciju iz članka 1. ovoga Zakona sljedeću izjavu:

Izjava vezana uz članak 22. točku b) Konvencije

U skladu s člankom 22. točkom b) Konvencije, Republika Hrvatska određuje Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske kao nacionalnu kontaktnu točku za razmjenu informacija o trgovanju ljudskim organima.

Članak 5.

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove pravosuđa, zdravstva, unutarnje poslove i Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

Članak 6.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Konvencija iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi u odnosu na Republiku Hrvatsku te će se podaci o njenom stupanju na snagu objaviti naknadno, u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, br. 28/96).

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom utvrđuje se da Hrvatski sabor potvrđuje Konvenciju u skladu s odredbama članka 140. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske i članka 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, čime se iskazuje formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana Konvencijom, na temelju čega će ovaj pristanak biti iskazan i na međunarodnoj razini.

Uz članak 2.

Članak 2. sadrži tekst Konvencije u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik.

Uz članak 3.

Člankom 3. utvrđuju se rezerve koje će Republika Hrvatska prilikom polaganja isprave o ratifikaciji priopćiti na Konvenciju iz članka 1. ovoga Zakona.

Uz članak 4.

Člankom 4. utvrđuje se izjava koju će Republika Hrvatska prilikom polaganja isprave o ratifikaciji dati uz Konvenciju iz članka 1. ovoga Zakona. Kao nacionalna kontaktna točka za razmjenu informacija o trgovanju ljudskim organima u Republici Hrvatskoj određuje se Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske. Izjava se daje u skladu s člankom 22. stavkom b) Konvencije, koji nosi naziv „Mjere na međunarodnoj razini“. U skladu s ovim člankom stranke Konvencije u najvećoj mogućoj mjeri međusobno surađuju kako bi spriječile trgovanje ljudskim organima.

Uz članak 5.

Člankom 5. utvrđuje se da je provedba Zakona u djelokrugu središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove pravosuđa, unutarnje poslove, zdravstva i Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

Uz članak 6.

Člankom 6. utvrđuje se da na dan stupanja na snagu Zakona, Konvencija nije na snazi u odnosu na Republiku Hrvatsku te da će se podaci o njezinom stupanju na snagu objaviti naknadno u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Uz članak 7.

Člankom 7. propisuje se stupanje Zakona na snagu.

PRILOG: Preslika teksta Konvencije Vijeća Europe protiv trgovanja ljudskim organima u izvorniku na engleskom jeziku